

SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN MUISTILISTA 2024

Kohde	Tekniset palvelut, maankäytön, kiinteistöjen ja kuntatekniikan palvelualueet		
Tarkastaja	Kimmo Hälinen	Päivämäärä	27.1.2025
Raportin jakelu	Tekninen lautakunta ja kaupunginhallitus		

1.RISKIENHALLINTA	Valvontatapa tai hyväks. päätös	Ajankohta	Huomiot / toimenpiteet
Yksikön kriittiset riskitekijät on tunnistettu ja arvioitu?	Sisäisen valvonnan arviointi	01/2025	Palvelupäälliköt ja tekninen johtaja tekee arvioinnin vastaamalla Webropol- kyselyyn
Onko merkittäville tunnistetuille riskeille asetettu hallintatoimenpiteet?	KH 24.5.2021		Hallituksen velvoittama seuranta riskeille, osalle on
Yksikössä valvotaan riskien hallintatoimenpiteiden toteutumista?	Jatkuva seuranta	jatkuvaa ja tarpeen mukaan	
Onko kaikki talouden ja toiminnan poikkeamatiedot ml. väärinkäytösepäilyt raportoitu toimialan / kaupungin johdolle?	Teklassa taloustoteumien seuranta	Asian ilmetessä, teklan n. 1 kerta/kk	Raportoidaan, mikäli ilmenee. Teklan talousseurannassa tulee ilmi poikkeamat ja käydään läpi syyt poikkeamiin. Toimintaan liittyen on myös ennaltaehkäisevät keskustelut.
Yksikkö on raportoinut säännöllisesti suoritettujen riskienarviointien tulokset?	Sis. valvonnan vastausraportti saadaan tiedoksi	Vuosittain alkuvuodesta.	Webropol- kyselyn tulokset menevät suoraan hallintojohtajan/ kj:n tutustuttavaksi. Viimeisimmät toiminnan riskiarviot palvelualueittain v. 2021 syksynä työturvallisuusasioihin liittyen.

2. SOPIMUKSET JA HANKINNAT	Valvontatapa tai hyväks. päätös	Ajankohta	Huomiot / toimenpiteet
Onko yksikön hankinnat kilpailutettu hankintalain ja kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti?	On, jatkuva valvonta, hankintapäätökset	jatkuvaa	Puitesopimuksia uusittu kilpailuttamalla esim. kone- ja kuorma-autopalveluihin ja kiviainesten hankintoihin. Isommat hankinnat kilpailutettu ja päätökset tehty kaupungin hankintaohjeen ja hankintalain mukaisesti. Myös Sansian puitesopimuksia käytetään. Rakennusurakoihin saatu hyvin tarjouksia ja Hilmaa

			on käytetty myös pienhankintoihin tarjoajien löytämiseksi.
Yksikön sopimusten voimassaolot on tarkastettu?	Jatkuva tarkkailu, ennen tilaustarpeita tarkistetaan	jatkuvaa	Myös Sansialta tulee hankinnassa mukanaolotarkistuksia. Sopimuksen päättymisestä muistutusta. On syytä itse tarkkailla. Jos yhteishankinnassa mukana oloon liittyy riskejä epäedullisesta hankinnasta Suonenjoen kannalta, vastataan mukanaoloon aluksi; ”mahdollisesti”.
Sopimusehtojen noudattamista on seurattu?	Valvonta on tehty omana työnä	Sopimusaikana ja jatkuvaa	Pitkissä sopimuksissa sopimusehtojen sisältöä tarkistellaan tarpeen mukaan sopimusaikana. Sansian tekemissä kilpailutuksien sopimusten saatavuus ei ole automaattista ja kätevää. Sopimuksenmukaisuuden seuranta on näiltä osin edelleen työlästä em. syistä johtuen. Urakoissa käytetty projektipankkina aiemmin Teamsia, mutta kuluvan vuonna otettiin käyttöön SokoPron pienhankepankki, jossa voi kätevämmiin jakaa luku ja kirjoitusoikeuksia kansiokohtaisesti. Myös kilpailutus toimii sitä kautta kätevästi.
Leasing- ja vuokravastuiden voimassaolo ja ehdot on tarkistettu?	Satunnaista tarkkailua esim. laskuhyväksyntöjen yhteydessä		Vastuun ajat työläitä tarkistaa, eikä kaikki hyväksyjät niitä suoraan pääse tarkistamaan. Päättymisistä tulee hyvin ilmoitukset ainakin Kuntarahoitukselta. Leasing vastuut kootaan tiedoksi kirjanpitoon tilinpäätöstä varten.

3. TOIMINTA- JA TUKIPROSESSIT	Valvontatapa tai hyväks. päätös	Ajankohta	Huomiot / toimenpiteet
Onko merkittävimmät toimintaprosessit kuvattu ja tarvittavilta osin onko prosessit dokumentoitu?	Osa on		Hankintaprosessi on kuvattu, mutta päivittämistarpeitaakin jo olisi. On syytä tarkistaa, kun sote ja teollisuuskiinteistöjen yhtiöittäminen toteutetaan v. 2025. Samalla on tärkeää laatia pienhankintaohje. Kiinteistön huoltotoimet kuvattu Ensrs- sähköisessä huoltokirjassa, rakennuttaminen, talvikunnossapito, ulkoliikuntapaikkojen hoito kuvattava ja palvelutasot selkeytettävä. (Enersissä on kuvattu osittain ulkoalueita ym.)

			Vuoden 2025 aikana on tavoitteena tehdä laatutasojen määrittelyt kuntatekniikassa.
Sisältyykö merkittävimpiin toimintaprosesseihin riittävät tarkastustoimenpiteet?	Eners – merkinnät, urakoiden vavonta	jatkuvaa	Viat ja puutteet ja niiden hoitaminen näkyy Enersissä. Muutoin tehokkuus/ kustannustehokkuus näkyy kustannusseurannasta. Eri vuosien visuaalinen vertailuraportti on työläs tehdä kustannusseurannasta. Urakoissa on edellytetty työkohtaisten ja/tai yleisten työselitysten mukaisia tarkistustoimenpiteitä, esim. katujen rakennekerrosten tiiveysmittaukset. Urakoiden valvonnasta jää merkinnät kokouspöytäkirjoihin ja rakennuttajan ja urakoitsijan välisiä oleellisia sähköposteja talletetaan urakka-ajan projektikansioihin. Myös Enersin tarkastusraportti työkalua käytetään puutelistojen kirjaamiseen urakoissa ja takuutarkastuksissa. Vakuiden palauttamista ennen tarkistetaan urakoiden vastaanottokokouksissa, että urakoitsija on hoitanut sovitut velvoitteet. Takuuajan puutteiden poistamista seurataan vielä jälkitarkastuksin. Vuonna 2025 tullaan päivittämään katukaivuun ja aluevaltauksiin liittyviä ohjeita ja ehtoja. Em. ohjeet sisältävät myös valvontaohjeistusta.
Arvioidaanko yksikössä säännöllisesti toimenpiteiden toimivuutta ja tehokkuutta?	Esimiesten seuranta. Enersissä näkyy, onko työ tehty määrääjassa jne	Jatkuvaa.	Viat ja puutteet ja niiden hoitaminen näkyy Enersissä (työmääräys menee punaiseksi ja tekee muistutuksia, jos työ on tekemättä). Muutoin tehokkuus/ kustannustehokkuus näkyy kustannusseurannasta – haasteena kustannusarvioiden oikeellisuus mittareiden puuttumiset. Esim. kustannusarviossa tai budjetissa pysyminen ei ole tehokkuusmittari.
Toimintaprosessien ja palvelutuotannon turvallisuutta on yksikössä arvioitu?	Riskikartoitukset on tehty syksy 2021 Urakoissa sopimuksen ja asetusten mukaan	jatkuvaa ja tarvittaessa	Urakoissa viikkotarkastukset urakoitsijan taholta ja aloituskokouksessa käydään läpi turvallisuusasiat asetusten mukaisesti. Urakoitsija laatii turvallisuussuunnitelman tilaajan turvallisuusasiakirjan ja urakan erityispiirteet huomioiden. Haasteena kunnossapidon ja huoltotoiminnan turvallisuuden arvioinnin näkyväksi tekeminen ja arviointi.
Laskujen asiatarkastus- ja hyväksymisoikeudet ovat ajan tasalla?	Alkuvuodesta vuosittain	Alkuvuosi ja tarvittaessa	Tarkastusten ja hyväksymisien osalta hallintosääntö on ajan tasalla. Sihteerit tiliöivät merkittävän osan laskuja, jonka lisäksi laskun oikeellisuus pitää

	lautakunnan päätös		tarkastaa ja hyväksyä. Tähän liittyy toiminnallinen riski, joka on tunnistettu ja siten hallinnassa.
Saatavien perintätoimet toteutuvat yksikössä?	Kyllä, laskuttajan seuranta / ei pysäköintivirhemaksut	Vähintään kuukausittain.	Laskuttaja hoitaa ja raportoi normaalia isommista poikkeamista saatavien suhteen tekniselle johdolle. Seurantaväliä ja raportointikynnystä on tiivistetty. Uuteen hallintasääntöön, joka on viimeisimmässä hallituksessa hyväksytty, on täsmennetty maksuaikajärjestelyyn liittyviä oikeuksia ja velvoitteita. Pysäköintivirhemaksujen sähköistä ulosottoa ollaan selvitelty, mutta ei ole vielä saatu toimimaan. Intrum ei voi ottaa julkisoikeudellisten maksujen ulosottoa.
Laskujen maksuaikoja koskevat menettelyt ovat ohjeiden mukaiset? Ja maksuaikoja seurataan?	Kyllä/ ei Hallintosääntöpäätös vitys valtuustossa 2024	jatkuva	On sallittu myös 14 vrk. maksuaika, jos on selkeitä, ei monen hyväksyttävää laskuja. Teknisiäkin haasteita on – Esim. Kaikki tunnistetut eivät siirry Nepton /Personec- palkanlaskennan kautta oikein kirjanpitoon. Vuokrasaatavien maksuaikajärjestelyistä on neuvoteltu vuokralaisen kanssa ja siihen liittyviä oikeuksia velvollisuuksia on täsmennetty päivitettyyn hallintosääntöön. Hallintosääntöön selkeytettiin, mikä on kiinteistöpäällikön ja teknisen johtajan liikkumavara vuokran kohtuullistamisen ja rästien suhteen.

4. OMAISUUDEN HOITO	Valvontatapa tai hyväks. päätös	Ajankohta	Huomiot / toimenpiteet
Yksikön irtainomaisuus on luetteloitu / rekisteröity?	Kyllä - ei		Sisäisissä palveluissa on kirjattuna merkittävät työkalut, laitteet ym. pienemmistä puuttuu – olisi tarkistettava tarkkuus. Esim. leikkipaikoilta on leikkivälineittäin luetteloitu – arvoja ei ole.
Varastojen inventaariot on toteutettu?	Kyllä	Vuosittain	Varasto on pääosin Vesi Oy:n
Yksikön käteiskassojen tarkastus on tehty?	Kyllä, ennen kassakaappiin ja ennen pankkiin viemistä	Rahojen liikuteltaessa	Tori ja vessa sekä Futurian asuntojen vuokra (ulkomaalaiset opiskelijat), ei muita kassoja.- Yksikköön hankittu maksupääte, jota käytetään nykyään torimaksujen vastaanottamiseen. Käteiskassan tarkistus tehdään ennen kassakaappiin laittoa ja pankkiin viejä tarkistaa, että kuitit ja rahat täsmää. Tavoitteena saada keskitettyä esim.

			liikuntakeskuksen kassajärjestelmään – selvitetään siihen liittyviä kirjanpidollisia haasteita..
Saamisten ja luottotappioiden tarkastaminen?	Laskuttaja seuraa ja raportoi johdolle	jatkuvaa ja poikkeaman ilmetessä	Ks. aikaisemmat kohdat maksuaikajärjestelyihin liittyen. Avainmaksuissa ja autopaikkamaksuissa sihteerin seuraa. Lukion kuntosalilla vaihdettiin 2024 alussa ilq- avainpesä. Avain voidaan tehdä toimimattomaksi, jos maksut on hoitamatta.
Vakuuksien voimassaolo ja riittävyys on käyty läpi?	Kyllä, rakennuttaja/valvoja,	Sopimuskohtaisesti	Johto on tiiviisti laatimassa vakuusvaateita. Vakuustodistukset säilyttää ja arkistoi sihteerin. Rak. aikaiset vakuudet eivät palaudu ennen takuuajan vakuuden asettamista. Takuuajan vakuiden palautuminen tapahtuu automaattisesti vakuusajan päättyessä, ellei palautumista erikseen estä viestillä. Ennen takuuajan päättymistä tarkistetaan, että takuuajan velvoitteet on hoidettu. Vakuudet on vähintään Yse98 mukaisia. Takuuajan vakuutta ei ole järkevää asettaa työlle, josta ei voi valmistumistarkastuksen jälkeen osoittaa tekemispuitteita. (esim. reunakiven asennus, tiiveysmittauksin todennettu purkukohteen montun täyttö jne. Kokonaisvaltaisissa rak. urakoissa aina takuuajan vakuus.)
Osakkuusyritysten seuranta (omistajaohjaus ja konsernivalvonta) Konsernijohto			Tähän kohtaan vastannee keskushallinto.
Kiinteistöihin liittyvät riskitekijät on arvioitu?	Tehty syksyllä 2021. Kiinteistöjen kehittämissuunnitelmat, PTS:t Paloviranomaisen tarkistukset, sähkön määräaikaistarkistukset	KS:n päivitys vuosittain ja kuntot. tarvittaessa ja saneerauksen lähestyessä, palo ja väestötilatarkistukset muutaman vuoden välein tai tilanteiden muuttuessa.	Turvallisuuteen liittyvät riskikartoitukset tehty syksyllä -21. Taloudelliset ja toiminnalliset investointitarpeet kehittämissuunnitelmassa ja pitkän tähtäimen suunnitelmissa, riskit kuntotutkimuksissa, joita tehdään vuosittain tarvittavissa kiinteistöissä. Kuluvana vuonna tehty väestötilojen tarkistus – varusteluihin ja tekniikkaan investointitarpeita. Tarvittaessa kokoonnutaan sisäilmaryhmissä ja päätetään jatkotoimenpiteistä.

5. TIETOJÄRJESTELMÄT	Valvontatapa tai hyväks. päätös	Ajankohta	Huomiot / toimenpiteet
Tietojärjestelmäkuvausten ajantasaisuuden tarkastaminen, mm. muutosten yhteydessä.	-	Muutosten yhteydessä	Muutosten yhteydessä ainakin – ICT-vetoinen
Tietojärjestelmärekisterin tarkastaminen, mm. muutosten yhteydessä.	-	- ” -	ICT
Toipumissuunnitelmien ajantasaisuuden tarkastaminen, mm. muutosten yhteydessä.	-	- ” -	ICT, syksyllä 2022 tietosuojaan liittyvä varautumisharjoitus
Käyttöoikeus- ja salasanaohjelmien on varmistettu / tarkastettu?	ICT: Itä tarkistukset aika ajoin		Osa ohjelmista vaihdattaa salasanoja automaattisesti. Salasanojen säilytykseen on ohjeistuksia.
Tietoturvaan ja -suojaan liittyvät riskit on arvioitu?	Kaupunkitasolla Kyllä, sihteerille vastuutettu	jatkuvaa	Tietosuojasioiden tietosuojavastaava osaaminen on toimistosihteerillä

6. TALOUDEN JA TOIMINNAN SEURANTA	Valvontatapa tai hyväks. päätös	Ajankohta	Huomiot / toimenpiteet
Käyttötaloussuunnitelmat tehty ja hyväksytty	Kyllä Itk/ valtuusto	syys-joulukuut	
Menojen toteutuman seuranta / kk	kyllä - Itk	1/ kk	Tiedoksi lautakunnalle n. kuukausittain.
Tulojen toteutuman seuranta / kk	kyllä - Itk	1/ kk	-
Tunnuslukujen toteutuma seuranta / 6 kk	Kyllä/ ei		Raportti puolivuotistarkistuksesta puuttuu.
Toiminnallisten tavoitteiden toteutuman seuranta / 6 kk	Kyllä		Käyty tilanne läpi sisäisessä palaverissa.
TA-muutoksista raportointi ja muutetut käyttötaloussuunnitelmat, johto, Itk, kh	Kyllä Itk/ valtuusto		Talousarviomuutokset Itk/ valtuusto. Lautakunnassa palvelualueen sisäiset. Lautakunnan päättämistä palvelualueen sisäisistä määrärahamuutoksista unohtunut tiedottaa kirjanpitoa – korjattu, joten raportin saatu kuntoon.

Mikäli toteutuneet tavoitteet poikkeavat merkittävästi asetetuista tavoitteista, syyt poikkeamiin selvitetään ja niihin reagoidaan?	Kyllä – Itk,	tarvittaessa kuukausittain, käytännössä syksy - loppuvuosi	Läpikäynti tiedoksi- pykälissä.
Merkittävien hankkeiden (esim. rakennus) seuranta ja loppuselvitykset?	Kyllä	Oikea-aikaisesti	Taloudelliset loppuselvitykset tehdään joko vastaanoton yhteydessä tai erillisenä. Tehdään aina, kun ei ole kyseessä yksittäisten laskujen urakka. Lopullinen urakkasumma määrää mm. takuuajan vakuuden.
Avustusten hakeminen ja seuranta on toteutettu?	On toteutettu/ kirjaantumatta syyt, jos ei haeta	jatkuvaa	Kaikissa avustuksissa myös omarahoitusosuus, johon rahojen ja resurssien saaminen pitää pystyä perustelemaan. Avustusten hakemiseen tai hakematta jättämiseen liittyvät perustelut olisi syytä kirjata paremmin. Molempiin ratkaisuihin liittyy myös riskiä.

7. TOIMIELIN- / VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET	Valvontatapa tai hyväks. päätös	Ajankohta	Huomiot / toimenpiteet
Päätösten tarkastaminen on tehty?	LTK, esimies	Jatkuvaa	Lautakunnalle tiedoksi viranhalijapäätökset, Lautakunnanpäätösten tarkistus hallintosäännön mukaan.
Päätösten vaikutusten arviointia ja perustelua on toteutettu?	Päätöstä tehtäessä.	Jatkuvaa	Päätösperustelut kirjataan päätöspykälässä tai liitetiedostoissa. Kaikki perustelut kirjautuvat päätöksen alle. Mitä vaikutuksia arvioidaan – harkinnan mukaan. Merkittäviin päätöksiin tehtävä EVA prosessi. Päiväkodin hankesuunnittelusta EVA:uksen teki kasvun ja oppimisen lautakunta.
Oikaisuvaatimukset ja muutoksenhaku on ajan tasalla?	Kaupungilla keskitettyä koulutusta sihteereille	Tarvittaessa	On ajan tasalla, mutta esim. lautakunnan päätöksiin on syytä jatkossa kirjata, kenelle päätös laitetaan tiedoksi. Tätä edelleen terävöitettävä.
Päätösten toimeenpanoa seurataan / valvotaan?	Esimiehet ja vastuuhenkilöt	Jatkuvaa	

Toimivaltuuksien, määräysten ja ohjeiden noudattamista valvotaan?	Toimialajohtaja valvoo ja ohjeistaa	Jatkuvaa	
Asiakirjojen julkisuus ja hyvä tiedonhallintatapa toteutuu?	Toimialajohtaja vastaa. Sihteerit koulutautuu	Tarkistukset päätöstä julkaistaessa	Tähän asiaan tulee jatkuvasti uutta käytäntöä, joten kouluttautuminen on välttämätöntä.

8. HENKILÖSTÖ JA TIEDONKULKU	Valvontatapa tai hyväks. päätös	Ajankohta	Huomiot / toimenpiteet
Henkilöstön kanssa on pidetty kehityskeskustelut?	Toimialajohtaja	1 kerta/ v. 2024 pitämättä	Palvelupäälliköt pitää kehityskeskustelut ja tekn. johtaja palvelupäälliköiden ja sihtereiden kanssa. Kehityskeskustelusta tulossa uusi toimintamalli.
Palkanmaksun oikeellisuus on tarkastettu?	Esimiehet tarkistavat hyväksytyistä palkkataulukoista	Palkkataulukot henkilöstöhallinnolta, kun muuttuvat	Maksuun pannut palkat jäävä työntekijän itsensä tarkistettavaksi. Ajantasaisia palkkataulukoita on teknisillä ollut huomattavasti enemmän saatavilla, kuin muiden sopimusten alla – viive. Taulukoista ei näe kaikkien lisien kirjautumista tältä osin mahdoton valvoa.
Osaamis- ja koulutussuunnitelman toteutuminen ja seuranta?	Toimitus henkilöstöhallinnolle	Vuositasolla	Seuranta, valvonta ja ohjeistus henkilöstöhallintovetoista. Tekninen johtaja toimittaa henkilöstöpäällikölle ennen, kuin käsitellään henkilöstöjaoksessa.
Yksikössä noudatetaan kaupungin rekrytointi- ja perehdyttämiskäytäntöjä?	Esimiehet ohjeistettu henkilöstöhallintovetoisesti, -hallintosääntö ohjaa	Jatkuvaa.	Hallintosäännön mukaisesti rekrytoinnit. Perehdytyksestä yleisiä kaupunkitasoisia ohjeita ja soveltaen palvelualueittain. Esim. kesätyöntekijöille oma mallinsa. Turvallisuusperehdytykseen lisäksi tieturvakoulutus.
Henkilöstön poissaoloja seurataan ja varhaisen puuttumisen mallia noudatetaan?	Kyllä, ohjeistus ja järjestelmä	Jatkuvaa	Pihlajalinnan järjestelmä hälyttää, kun puuttumiskynnys ylittyy. Toiminnassa ilmeisesti myös häiriöitä. Voi liittyä työterveyshuollosiin runsaasti henkilöstövaihdoksiin.
Yksikön henkilöstön jaksamista, sairauspoissaoloja ja työtyytyväisyyttä seurataan säännöllisesti?	Kyllä/ ei		Nykyisellä mallilla tehty kysely edellis vuonna kaupunkitasolla. Työssäjaksamisen tekijöitä keskusteltu palvelualueittain esimiesvetoisesti.
Yksikön henkilöstö saa esimieheltään riittävästi tietoa toiminnan kannalta?	Kyllä	Jatkuvaa	Käytännössä useat kokevat, että tietoa ei liiku tarpeeksi, mutta jatkuvasti tiedon jalkautuksen eteen tehdään töitä.

Yksikkö tietää kaupungin sisäisen viestinnän kanavat ja saa niistä riittävästi tietoa toimintaa varten?	Kyllä /ei	Jatkuvaa	Käytännössä useat kokevat, että tietoa ei liiku tarpeeksi, mutta jatkuvasti tiedon jalkautuksen eteen tehdään töitä. Osa kaikkia esimiehiä tai henkilöstöä koskevasta ohjeistuksesta on vaikeasti löytettävää intrasta tai ns. R- asemalta. Tärkeitä ohjeita voi olla jäänyt myös esimieskirjeen alle. Yleisesti ottaen viestin ja ohjeen laatija kyllä löytää, mutta muilla voi olla vaikeampaa tiedon löytäminen.
---	-----------	----------	---

9. MAHDOLLISET MUUT HAVAINNOT	Valvontatapa tai hyväks. päätös	Ajankohta	Huomiot / toimenpiteet
Osaamisen varmistamisen riski	Riittävästi päteviä hakijoita	jatkuva	Huolena on, että osaamisessa joudutaan tyytymään jatkossa entistä enemmän liian henkilöihin, jotka eivät ole riittävän ammattilaisia ko. tehtävään. Pahimmillaan koulutamme henkilön ja ko. henkilö hakeutuu sitten muualle.
Hankintaan liittyvät riskitarkastelut	Merkittäviä hankintoja ennen	Jatkuva	Ennen hankintaprosessin ja hankintamenettelystä päättämistä tulisi pohtia (kirjallisesti), mitkä ovat riskit esim. hankintamenettelyn suhteen. Pienhankinnan avoimeen menettelyyn voi sisältyä vakavakin laadullinen riski, jos hankinnan aihe on uusi ja laatukriteerit vaikeasti löydettävissä.